

Nr 312.

Godkänd av första kammaren den 14 juni 1917.

Godkänd av andra kammaren den 14 juni 1917.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om försäkringsrådet, dels ock i ämnet väckta motioner.

(Sammansatta stats- och lagutskottets nr 4 utlåtande nr 1 och memorial nr 5).

Till Konungen.

Genom en den 14 april 1917 dagtecknad proposition, nr 228, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

Lag

om försäkringsrådet.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Försäkringsrådet skall bestå av minst sju ledamöter.

Två av ledamöterna skola representera arbetsgivarna och två arbetarna. Dessa ledamöter jämte tre suppleanter för en var av dem för-

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 14 saml. 101 häft. (Nr 312.)

ordnas av Konungen för två år i sänder efter förslag som avgivas på sätt nedan stadgas.

Övriga ledamöter, av vilka en skall vara rådets chef, utnämnas omedelbart av Konungen. Minst två av dem skola vara lagkunniga män, vilka fullgjort vad författningarna föreskriva dem, som må nyttjas uti domarämbeten.

2 §.

Förslag till ledamöter och suppleanter, som skola representera arbetsgivarna, må avgivas av förening av arbetsgivare med minst ett-hundra medlemmar, och förslag till ledamöter och suppleanter, som skola representera arbetarna, av förening av arbetare med minst tiotusen medlemmar.

Därjämte må förslag till representanter för arbetsgivarna eller för arbetarna avgivas av landsting och stadsfullmäktige i stad, som icke deltagit i landsting, samt av hushållningssällskap och auktoriserade handelskammare ävensom av annan korporation eller förening, vilken Konungen, efter därom av försäkringsrådet gjord framställning, finner böra tillerkännas rätt att avgiva sådant förslag.

Förslag, som ovan sägs, bör upptaga minst dubbelt så många personer som de, vilka skola med ledning av förslaget förordnas till ledamöter och suppleanter. Har förslag ej avgivits, varde förordnande ändock av Konungen utfärdat.

3 §.

Ledamot eller suppleant, som i 1 § andra stycket avses, skall vara svensk medborgare och hava uppnått tjugufem års ålder. Ej må befattningen innehavas av den,

som står under förmynderskap,

som är i konkurstillstånd, eller vars egendom, utan att vara avträdd till konkurs, förvaltas för borgenärens räkning,

som förklarats förlustig medborgerligt förtroende eller ock är ställd under framtiden eller tilltalad av allmän åklagare för brott, som kan medföra dylik påföljd, eller

som blivit dömd ovärdig att nyttjas i rikets tjänst eller att föra annans talan inför rätta.

4 §.

Har ledamot eller suppleant, som i 1 § andra stycket avses, åtagit sig uppdraget, äge han ej att varda därifrån entledigad, med mindre särskilda omständigheter därtill föranleda. Avsägelse av uppdraget prövas av Konungen.

Avgår ledamot eller suppleant, förordnar Konungen för återstående delen av den tid, för vilken den avgångne varit förordnad, annan ledamot eller suppleant.

5 §.

Skulle ledamot, som i 1 § andra stycket omförmäles, vid sammanträde utebliva eller finnas vara av jäv hindrad att tjänstgöra, och kan ej suppleant tillkallas, äger försäkringsrådet utse lämplig person att vid det tillfället träda i den uteblivne eller jävige ledamotens ställe.

6 §.

Ärenden, som enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete skola behandlas av försäkringsrådet, prövas och avgöras av fem ledamöter, så ock av fyra, där de äro om slutet ense. Av dessa ledamöter skall en vara representant för arbetsgivarna och en för arbetarna samt de övriga vara ledamöter, som avses i 1 § tredje stycket, och bland dem minst en vara lagfaren.

I behandling av viktigare ärende, som i första stycket är nämnt, eller ärende av allmän betydelse, skola deltaga minst sju ledamöter, av vilka två skola vara representanter för arbetsgivarna och två representanter för arbetarna, samt av de övriga minst två vara lagfarna.

7 §.

Närmare föreskrifter om avgivande av förslag, som i 2 § sägs, och om försäkringsrådets verksamhet meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1918, dock att förslag, varom i 2 § stadgas, första gången skola avgivas under år 1917.

Den nya olycksfallsförsäkringslag, som utfärdats i enlighet med 1916 års riksdags beslut, medgiver försäkring för olycksfall i arbete icke allenast i riksförsäkringsanstalten utan även i vissa enskilda olycksfallsförsäkringsbolag. Lagen förutsätter jämväl upprättandet av en högsta myndighet, benämnd försäkringsrådet, för avgörande i sista instans av de ärenden, som beröras av sagda lag, samt för utövande av viss tillsyn över försäkringen i dess helhet. Grunderna för försäkringsrådets organisation och verksamhet skola enligt 5 § av nyssnämnda lag bestämmas av Konung och riksdag.

I samband med förevarande av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslag till lag i ämnet har riksdagen till behandling förehåft bland annat ett av enskild motionär inom riksdagen framställt yrkande, att bestämmelsen om förslagsrätt för de i andra stycket av 2 § upptagna myndigheter måtte ur lagförslaget utgå. Till stöd för berörda framställning, varigenom förslagsrätten endast skulle tillkomma arbetarnas och arbetsgivarnas sammanslutningar, har motionären anfört följande:

Kungl. Maj:t skulle enligt lagförslaget, vid tillsättandet av de av lagen närmast berörda parternas representanter, eventuellt få en särdeles omfattande förslagslista att välja på. Motionären kunde ju ej tala å andra än arbetarnas vägnar, men vågade hålla före, att även lämpliga arbetsgivarrepresentanter skulle kunna föreslås enbart av arbetsgivarernas föreningar, liksom arbetarrepresentanterna av arbetarnas sammanslutningar.

Av högsta vikt ansågo motionären vara att vid försäkringsrådets krävande arbete arbetarna kände sig tryggade vid medvetandet om att i rådets viktiga beslut deltog representanter från deras sida, vilka de själva enat sig om att föreslå till detta uppdrag. Med den sammansättning, som övriga i 2 § omnämnda korporationer hade, vore fara för handen att från dessa korporationers sida framförda förslag icke komme att giva uttryck åt arbetarnes önsknings.

Av de institutioner, som enligt Eders Kungl. Maj:ts framställning skulle äga avgiva förslag å ledamöter och suppleanter i försäkringsrådet, äro enligt riksdagens förmenande visserligen de stora arbetsgivare- och arbetareföreningarna representativa; dock för närvarande knappast för mer än industrien, närmast storindustrien. Antalet arbetsgivare, som beröras av olycksfallsförsäkringslagen, kan skattas till 300,000, men av dessa äro allenast cirka 5,000 anslutna till de stora arbetsgivareorganisationerna. Vad arbetarna beträffar, torde närmare 1,500,000 falla under olycksfallsförsäkringslagen, medan föga över 200,000 av dessa äro organiserade. Vid sådant förhållande synes icke lämpligt, att allenast arbets-

givare och arbetareorganisationerna tillerkännas förslagsrätt till såväl ledamöter av försäkringsrådet som till suppleanter för dem. Eders Kungl. Maj:t skall visserligen enligt förslaget, såsom också av departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet framgår, icke vara bunden att vid utseende av arbetsgivare- och arbetarerepresentant hålla sig inom de avgivna förslagen, men i verkligheten kommer nog bundenheten ändock att bliva regel, vilket i sin mån påkallar ett något mera vidsträckt förslagsgivande, så att även andra grupper kunna bliva i görlig och lämplig grad tillgodosedda med representanter åtminstone vid tillsättandet av suppleantplatserna.

Riksdagen finner emellertid en så vidsträckt förslagsrätt som den Kungl. Maj:t föreslagit icke vara påkallad eller lämplig, utan har i sådant hänseende för sin del beslutit viss jämkning.

Riksdagen, som i övrigt icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition, nr 228, med förslag till lag om försäkringsrådet jämte i samband därmed väckta motioner, för sin del antagit följande förslag till

Lag

om försäkringsrådet.

Härigenom förordnas, som följer:

1 §.

Försäkringsrådet skall bestå av minst sju ledamöter.

Två av ledamöterna skola representera arbetsgivarna och två arbetarna. Dessa ledamöter jämte tre suppleanter för en var av dem förordnas av Konungen för två år i sänder efter förslag, som avgivas på sätt nedan stadgas.

Övriga ledamöter, av vilka en skall vara rådets chef, utnämnas omedelbart av Konungen. Minst två av dem skola vara lagkunniga män, vilka fullgjort vad författningarna föreskriva dem, som må nyttjas uti domarämbeten.

2 §.

Förslag till ledamöter och suppleanter, som skola representera arbetsgivarna må avgivas av förening av arbetsgivare med minst ett-

hundra medlemmar, och förslag till ledamöter och suppleanter, som skola representera arbetarna, av förening av arbetare med minst tiotusen medlemmar.

Därjämte må förslag till representanter för arbetsgivarna eller för arbetarna avgivas av det eller de landsting, som Konungen bestämmer, ävensom av korporation eller förening, vilken Konungen, efter därom av försäkringsrådet gjord framställning, finner böra tillerkännas rätt att avgiva sådant förslag.

Förslag, som ovan sägs böra upptaga minst dubbelt så många personer som de, vilka skola med ledning av förslaget förordnas till ledamöter och suppleanter.

Vid val för förslags avgivande inom landsting skall, om någon landstingsman det påyrkar, Stadgan den 13 juni 1913 om proportionellt valsätt vid vissa val inom landsting och stadsfullmäktige tillämpas.

Har förslag ej avgivits, varde förordnande ändock av Konungen utfärdat.

3 §.

Ledamot eller suppleant, som i 1 § andra stycket avses, skall vara svensk medborgare och hava uppnått tjugufem års ålder. Ej må befattningen innehavas av den,

som står under förmynderskap,

som är i konkurstillstånd, eller vars egendom, utan att vara avträdd till konkurs, förvaltas för borgenärens räkning,

som förklarats förlustig medborgerligt förtroende eller ock är ställd under framtiden eller tilltalad av allmän åklagare för brott, som kan medföra dylik påföljd, eller

som blivit dömd ovärdig att nyttjas i rikets tjänst eller att föra annans talan inför rätta.

4 §.

Har ledamot eller suppleant, som i 1 § andra stycket avses, åtagit sig uppdraget, äge han ej att varda därifrån entledigad, med mindre särskilda omständigheter därtill föranleda. Avsägelse av uppdraget prövas av Konungen.

Avgår ledamot eller suppleant, förordnar Konungen för återstående delen av den tid, för vilken den avgångne varit förordnad, annan ledamot eller suppleant.

5 §.

Skulle ledamot, som i 1 § andra stycket omförmäles, vid sammanträde utebliva eller finnas vara av jäv hindrad att tjänstgöra, och kan ej suppleant tillkallas, äger försäkringsrådet utse lämplig person att vid det tillfället träda i den uteblivne eller jävige ledamotens ställe.

6 §.

Ärenden, som enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete skola behandlas av försäkringsrådet, prövas och avgöras av fem ledamöter, så ock av fyra, där de äro om slutet ense. Av dessa ledamöter skall en vara representant för arbetsgivarna och en för arbetarna samt de övriga vara ledamöter, som avses i 1 § tredje stycket, och bland dem minst en vara lagfaren.

I behandling av viktigare ärende, som i första stycket är nämnt, eller ärende av allmän betydelse, skola deltaga minst sju ledamöter, av vilka två skola vara representanter för arbetsgivarna och två representanter för arbetarna, samt av de övriga minst två vara lagfarna.

7 §.

Närmare föreskrifter om avgivande av förslag, som i 2 § sägs, och om försäkringsrådets verksamhet meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1918, dock att förslag, varom i 2 § stadgas, första gången skola avgivas under år 1917.

Stockholm den 14 juni 1917.

Med undersätlig vördnad.